

SŁOWO

Wilno, Niedziela 19 sierpnia 1934 r.

Redakcja i Administracja: Wilno, Zamkowa 2. Telefony: Redakcji 17-82, Administracji 228. Administracja czynna jest od g. 9 do 4-ej pop. Redakcja: sekretarz red. przyjmuje codziennie od 12 do 1-szej.

FARANOWICZE — ul. Szeptyckiego — A. Łaszuk
GLEBOKIE — ul. Zamkowa 14, Księg. W. Włodzimerowa
GRODNO — Księgarnia T-wa „Ruch“
HORODZIEJ — Księgarnia Kol. „Ruch“
KLECK — Sklep „Jedność“
LIDA — ul. Suwalska 13 — S. Materski
LUNINIEC — Księgarnia Kol. „Ruch“
MOŁODECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch“
NIESWIEŻ — ul. Ratuszowa — Księgarnia Jaźwińskiego
NOWOGRODEK — Kiosk St. Michalskiego
N. SWIECIANY — Księgarnia T-wa „Ruch“
DRUJA — Kowkin

OSZMIANA — Księgarnia Spółdz. Naucz.
PODBRODZIE — ul. Wileńska 15 — T. Gurwicz
PŁNSK — Księgarnia Polska — St. Bednarski
POSTAWY — Księgarnia Polskiej Macierzy Szkolnej
STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch“
SŁONIM — Księgarnia J. Ryppa — ul. Mickiewicza 10
SMORGONIE — Stowarzyszenie Przyjaciół Oświaty
ST. SWIECIANY — M. Lewin, Biuro gazetowe, ul. 3 Maja 5
SZARKOWSZOZYNA — M. Mindel, Skł. apteczny
WOLÓZYN — Liberman, Kiosk gazetowy
WARSZAWA — Kiosk Księg. Kol. „Ruch“

PRENUMERATA miesięczna z odniesieniem do domu, lub z przesyłką pocztową 4 zł., za granicę 7 zł. Konto czekowe PKO. Nr. 80.259 W sprzedaży detal. cena jednego n-ru 20 gr.

Opłata pocztowa uszczona ryczałtem. Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia ogłoszeń

CENY OGŁOSZEŃ: wiersz minutowy 1-szpaltowy w tekście 40 gr. Za tekstem 30 gr. Komunikaty oraz nadesłane milimetry 50 gr. Kronika reklamowa milimetr 60 gr. W numerach świętecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Zagranicę o 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście i za tekstem 6-cioszpaltowy. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku Administracji nie obowiązują.

Ideologia gniazd rodzinnych

Artykuł mój p. t. „Żyrdardów, a Iwje i Krzywoszyn został uznany za artykuł „antysemitki“. Bardzo mi to nie dogadza. Zawsze starałem się we wszystkich kwestjach żydowskich zachować całkowitą obiektywność. Bronięm na tych szpaltach wileńskiego kupiectwa żydowskiego, składałem hołd ideom sjonizmu. Jeśli jednak antysemityzm ma polegać na niechęci do tego, aby większa własność rolna na kresach znalazła się w rękach żydowskich, to w takim razie jestem antysemitą.

Sądzę jednak, że wszyscy rozumniejsi żydzi będą po mojej stronie. Oto w Wilnie jest taki wypadek. Pan Borys Kleekin będzie wystawiony w przyszłym miesiącu na licytację. Pan Borys Kleekin jest to wydawca książek żydowskich, między innymi wydawał on tłumaczenia z polskiego. Był to wydawca z zamiłowaniem, nie

dla gospodarczego zarobku tylko, lecz z przekonaniem, że to, co robi jest potrzebne, jest piękne, jest miłe jego sercu. Pan Borys Kleekin w ciągu ostatnich lat kilku włożył w swe książki około 2 milionów złotych. Był to najbogatszy żyd w Wilnie, dziś niema nie. Ostatnia jego kamienica pójdzie na licytację. W tej sprawie miałem rozmowę z jednym z żydów wileńskich, rozmowa, która zrobiła na mnie wrażenie. Wypil on czy kto stanie do licytacji. Wszyscy wiedzą, że Kleekin to był pracownik ideowy. Kto będzie chciał korzystać z cudzego niebezpieczeństwa.

Nie pozwolę sobie wzmówić, aby praca w większym majątku ziemskim była to praca wyłącznie gospodarcza, wyłącznie dla zarobku. Czasem są ludzie, którzy kupują i sprzedają majątki, a potem znajdują (ci właśnie) obronę swoich interesów na szpaltach pism radykalnych, ta-

kich pism, które innych ziemian chcą się pozbyć z Polski, chcą spowodować, aby kapitał obcy, czy żydzi mogli łatwo nabyć ich majątki.

Wyjęcie ziemian z ogólnego systemu oddłużenia rolnictwa, nie stosowanie do nich ulg podatkowych, to wystawienie na licytację 90% majątków kresowych. Kto je nabędzie? — Tylko kapitał obcy, lub tylko żyd. Jeśli żydzi będą się czuli za uprawnionych do takiego nabywania, do takiego „korzystania z cudzego niebezpieczeństwa“ to oczywiście że wzbudzi to do nich uczucia, które filozofami nazwać nie będziemy mogli.

My chcemy zachować ziemiaństwo, chcemy zachować większe warsztaty. Racje gospodarcze mamy za sobą — większy majątek jest oczywiście warsztatem bardziej postępowym od małego, a Rosja sowiecka robi wszelkie wysiłki, aby małe warsztaty rolne zastąpić większymi. Koszmarem

Polski jest to, że jest to kraj biednego chłopca, a taki chłop nie jest żadnym konsumentem i rolą pauperyzacja kraju jest przyczyną wielu naszych niedomagań gospodarczych. Ale nie będziemy udawali, że nasza chęć, nasza ideologia utrzymania ziemiaństwa opiera się wyłącznie na przesłankach gospodarczych. Bynajmniej! Chodzi nam o momenty polityczne, momenty sentymentalne, momenty kulturalne. Ktoś może nie rozumieć pojęcie Polsej jest potrzebna ideologia gniazd rodzinnych. Taki ktoś dużo czego może nie rozumieć. To, tak, jak Amerykanin w Europie. Wiele rzeczy nie rozumie. Nie rozumie architektury, pewnych obyczajów, nie rozumie galerii obrazów. Z tego jeszcze nie wynika, aby burzyć to, co ten Amerykanin nie rozumie. Cat.

DEMARCHE FRANCJI W SPRAWIE ŻYRDARDOWSKIEJ

Interwencja ambasadora Laroche'a w związku z aresztowaniami

PARYŻ. Agencja Havasa donosi w depeszy z Warszawy o demarce ambasadora Laroche'a u premiera Kozłowskiego w sprawie uwięzionych dyrektorów zakładów żyrdardowskich, poczem opisuje przebieg wydarzeń, związanych ze sprawą żyrdardowską, oświetlając ją z punktu widzenia grupy Bouscaca.

Grupa, reprezentująca większość, pisze o grupie Bouscaca korespondentem Havasa, protestując energicznie przeciwko samowoli, zawierającej się w podobnej akcji i przeciwko aresztowaniu swoich pracowników, które ma na celu jedynie rozbić zawartego układu i zupełnie pozbawienie jej praw.

Komunikat Havasa przypomina w dalszym ciągu sprawę zabójstwa generalnego dyrektora t-wa Koehlera, zarzucając prasie polskiej, że zabójstwo było wynikiem artykułów prasy polskiej, zachęcającej do gwałtów.

WYJAŚNIENIA MIN. ZAWADZKIEGO.

WARSZAWA. W związku z powyższą wiadomością agencji Havasa zaznaczyć należy, że wiadomość o audjencji ambasadora Laroche'a u premiera Kozłowskiego jest o tyle nieścisła, że premier Kozłowski bawi od 10 dni na urlopie. Ambasador Laroche zgłosił się istotnie w sprawie aresztowania dyrektorów Vermeerscha i Caena i został przyjęty w dniu 16 b. m. przez zastępcę premiera ministra Zawadzkiego, który wskazał ambasadorowi, że sprawa aresztowanych dyrektorów znajduje się nie w ręku władz administracyjnych, lecz w kompetencji władz sądowych i że wobec tego wszelka ingerencja w tej sprawie jest niedopuszczalna.

Katastrofa kolejowa w Avignon'nie

Na dworcu w Avignonie wykołęił się ekspres kursujący na linii Genewa — Ventimiglia. Siedmiu pasażerów poniosło śmierć, a 60 odniosło rany. Na zdjęciu — miejsce katastrofy.

Polska ekspedycja w góry Atlasu

W tych dniach powróciła do Casablanki druga grupa polskiej ekspedycji alpinistycznej w góry Wysokiego Atlasu zorganizowanej przez Polskie Tow. Tatrzańskie. Ekspedycja ta, — jak wiadomo — osiągnęła ważne wyniki naukowe. Na zdjęciu — osada górská t. zw. „kazba“ Ait Attik na wysokości 2.000 metrów na szlaku ekspedycji polskiej.

Promocja w szkole podchorążych marynarki

W nb. śróde odbyła się w Gdyni na pokładzie O. R. P. „Bałtyk“ uroczystość promocji absolwentów Szkoły Podchorążych Marynarki Wojennej. Na zdjęciu — kontradmirał Szwedziński w imieniu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej wręcza prymusowi, szkoły korpusu morskogo ppor. mar. woj. Januszowi Marciniowskiemu u i prymusowi korpusu technicznego szable oficerskie

Groźba nowego strajku w Ameryce

LONDYN. Strajk włókienniczy w Ameryce, o ile istotnie wybuchnie, będzie na wielką skalę. Związek robotników w przemyśle włókienniczym, jedynym w znaczej większości poprzecz strajk i również rozpocząć strajk 1-go września. Decyzja ta oznacza, że w ra-

zie wybuchu 1-go września strajku w przemyśle włókienniczym, obejmie on nie 250 tys., jak początkowo obliczano, lecz 600 tys. robotników. Rząd liczy jednak na zażegnanie strajków w porę, tembardziej, że wśród mas robotniczych tendencja strajkowa jest słaba.

Echa buntu Roehma

z 1.124 osób pozostało w areszcie 45

BERLIN. Na mocy rozporządzenia premera Goeringa wydanego natychmiast po ogłoszeniu amnestji, przeprowadzono liczne dochodzenia w celu jaknajszybszego wykonania ustawy amnestji.

Przedewszystkiem rozpatrzone zarzuty przeciwko osobom oskarżonym o udział w wypadkach czerwcowych. przytem wydano następujący komunikat: W interesie bezpieczeństwa musiano zatrzymać w are-

szcie ochronnym 1.124 osoby. Na mocy rozpoczętych dochodzeń zwolniono obecnie 1.079 osób, wobec czego znajduje się obecnie w areszcie tylko 45 osób wmiieszanych w sprawę buntu Roehma.

Są to osoby najbardziej obciążone dochodzenie przeciwko nim musi być jeszcze kontynuowane. W całości akcja z dnia 30. 6. 34 r. została zamknięta.

Polska wyprawa na Spitzberg

WARSZAWA. Od specjalnego korespondenta PAT-icznej, który towarzyszy wyprawie na Spitzberg, otrzymujemy depeszę następującej treści: „Ukończono prace fotograficzne i triangulacyjne wnętrza ziemi Torella, obejmujące obszar około 300 km. kwadratowych. Trasa wyniosła około 200 km. Przekroczono 6 przełęczy, dokonano wejść na 16 szczytów“. Z lakonicznej, ale pełnej treści depeszy widać, że wyprawa osiągnęła swój cel podstawowy, zapalenia białej plamy na mapie. Drugi cel wyprawy — odkrycia geologiczne i glaciologiczne, zostały także osiągnięte.

Wielkie pokazy lotnicze w Moskwie

MOSKWA. Dziś z powodu rocznego t. zw. dnia awiacji sowieckiej odbył się wielki pokaz lotniczy na lotnisku centralnego aeroklubu pod Moskwą. Na popis ten złożyły się pokazy samolotów akrobacyjnych, bombowych i walki powietrznej oraz grupowe skoki ze spadochronami.

Na zakończenie popisów samolotów skoczyło równocześnie 75 ludzi a nad lotniskiem przeleciał największy w świecie samolot „Maksym Gorkij“. Startował również pocąg powietrzny w składzie jednego samolotu silnikowego i trzech szybowców za nim. Pokaz odbył się w obecności przedstawicieli rządu, korpusu dyplomatycznego i prasy zagranicznej a także wielotysięcznych tłumów.

Sowiety oskarżają Japonię o zerwanie rokowań

W sprawie sprzedaży kolei wschodnio-chińskiej

MOSKWA. Agencja TASS ogłosiła dziś komunikat o przebiegu rokowań między delegatami sowieckimi a japońskimi i mandżurskimi w sprawie sprzedaży kolei wschodnio - chińskiej.

Komunikat TASS-a przedstawia do kładnie poszczególne fazy pqrtraktacyj, począwszy od 2. 5. ub. r. aż do chwili ostatniej, to jest do wyjazdu z Tokio delegacji mandżurskiej i opublikowania przez rząd mandżurski deklaracji, czyniącej Związek sowiecki odpowiedzialnym za faktyczne zerwanie rokowań.

Komunikat stwierdza dalej, że w czasie rokowań strona sowiecka obniżyła swe żądania z 250.000.000 do 56.000.000 rubli, podczas gdy strona japońska, wychodząc z sumy 50 milj. jen, doszła do 120.000.000 jen. Wynika z tego w sposób widoczny, komentarz TASS, że w czasie przebiegu rokowań związek sowiecki dał maksimum dobrej woli, zgadzając się na maksymalne ustępstwa, chcąc zapewnić pokoj na Dalekim Wschodzie. Tymczasem strona mandżurska odrzuciła w formie ultimatywnej nawet ostatnie propozycje rządu sowieckiego, które posunęły się w swoich ustępstwach do ostatnich granic i opuściła nawet demonstracyjnie Tokio.

Prasa japońska i mandżurska prowadzi bezwzględnie kampanję przeciw sowiecką, chcąc wymusić na rządzie sowieckim sprzedaż kolei wschodnio - chińskiej. Władze mandżurskie uważają za możliwe, jak to zdarzyło się na

jesieni 33 r., uciec się do masowych aresztowań funkcjonariuszów kolei wschodnio - chińskiej, jak również do wielu prowokacyjnych zarządzeń. Obecnie nie może być już dwóch zdań co do tego, kto przez upor i agresywność ponosi odpowiedzialność za zerwanie rokowań.

PRZERWANIE RUCHU

CHARBIN. W związku z ciągłymi napadami bandyckimi ruch pociągów na wschodnim odcinku — wschodnio - chińskiej linii kolejowej, między stacją Pogranicznaja a Charbinem został całkowicie przer-

wany. Uszkodzone jest również połączenie telegraficzne i telefoniczne.

DLACZEGO ARESZTOWANO 17 URZĘDNIKÓW SOW.

TOKIO. Japońskie ministerjum wojny ogłosiło komunikat w którym wlicza 13 ostatnich wypadków na wschodnim odcinku wschodnio-chińskiej linii kolejowej i uzasadnia aresztowanie 17 urzędników sowieckich. Komunikat głosi, że zamachy dokonywane głównie były na pociągi — wiozące oddziały wojskowe japońskie i czyni za to odpowiedzialnym dowództwo armji sowieckiej.

400-setna rocznica Jezuitów

CASTEL GANDOLFO. Z okazji 400-ej rocznicy założenia zakonu jezuitów papież przyjął delegację je-

zuitów z generałem tego zakonu Ledóchowskim na czele.

Tajemnica podróży arcyksięcia Ottona

LONDYN. Ze Stokholmu donoszą, że arcyksiążę Otton Habsburg dziś opuszcza Szwecję. Cel dalszej

jego podróży jest trzymany w ścisłej tajemnicy.

Dalsze wyroki śmierci w Bułgarii

WIENIE. Trybunał wojskowy skazał na śmierć jednego narodowego socjalistę za udział w napadzie na wiedeńską stację radiową w dniu 25 lipca r. b. 12 pozostałych uczestników napadu skazano na dożywotnie więzienie. W Innsbrucku sąd wojskowy ska-

zał na śmierć dwóch narodowych socjalistów, oskarżonych o przemykanie z Niemiec materiałów wybuchowych. SPISEK KOMUNISTYCZNY W BUŁGARJI. SOFJA. W Plewnie wykryto spisek komunistyczny. Aresztowano 70 osób.

Rozruchy antyżydowskie w Szawlach

BERLIN. Niemieckie biuro informacyjne donosi z Szawel, że w ubiegły czwartek wieczorem doszło tam do rozruchów antysemickich, w czasie których 8 Żydów

odniosło rany. Przyczyną wypadku było zajście między pewnym żydem a miejscowym aptekarzem w czasie którego aptekarz otrzymał uderzenie nożem w głowę.

Niezwykła katastrofa podczas ćwiczeń lotniczych w Kownie

BERLIN. Według doniesień z Kowna, wydarzyła się tam wczoraj niezwykła katastrofa. Podczas ćwiczeń samolotów bombowych z niewiadomych dotychczas przyczyn w czasie, gdy samoloty znajdowały się nad miastem, oderwały się od jednego samo-

lotu trzy bomby, które upadły na przedmieście miasta. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności jedna z bomb nie wybuchła, a dwie inne eksplodowały w zabudowaniach folwarcznych, raniąc lekko jednego parobka i zabijając dwie szuki bydła.

OSOBLIWI PODRÓŻNI

ABC (227) pisze: Ktokolwiek miał sposobność przejechać dłuższą przestrzeń po której...

Ótóż, jak się okazuje, sporo jest (ABC śmiało oblicza ich na tysiące) podróźników osobliwych, mianowicie bezrobotnych absolwentów...

Z moich kolegów wszyscy w tym sezonie podróżują po świecie. No, nie wszyscy. Dwu dostało „korke” na wsi...

Ów absolwent politechniki jest nie tylko podróźnikiem, ale i ważnym obserwatorem życia. To też udziela fachowych wiadomości o swoim typie włóczęgów.

Widzi pan, podróźników jest kilka klas. Najzamożniejsi, którzy mają po kilkadziesiąt złotych na podróź, idą zwykle wzdłuż szos...

Mniej zamożni, którzy mają tylko kilka złotych, jadają skromniej, kwasne mleczko z kartoflami i przeważnie nocują po stertach, Incognito.

Niektórzy zostali w Warszawie. W parkach, na ławkach, opalają się. Ta pewność, że jako bezrobotny inżynier — włóczęga udziela informacji...

Wogóle, jak się orientuje, a mam pod tym względem lekką pretensję do znajomości rzeczy, idzie nas po drogach, jakiegoś osiem, dziesięć ty sięcy chłopca...

Zajmował się pan zapewne kwestją bezrobotnej inteligencji? Więc pan wie, że jest jej w tym roku przeszło dwadzieścia tysięcy...

Cóż robić w lecie? Podróżuje się. A w zimie? Będzie, co Bóg da. Czy dane te odpowiadają rzeczywistości...

Wśród delegatów nie brak przedstawicieli krajów egzotycznych. Przyjeżdżają z Japonii, z Australii, z Ameryki...

MIĘDZYNARODOWY KONGRES GEOGRAFÓW W WARSZAWIE

Dnia 23 bm. rozpocznie się w Warszawie międzynarodowy kongres geografów. Weźmie w nim udział 300 uczonych...

Elektryfikacja Helu

Dzięki staraniom wojewody pomorskiego p. Kirtiklisa, podjęta zostanie praca elektryfikacji wszystkich miejscowości półwyspu Helskiego...

Wśród delegatów nie brak przedstawicieli krajów egzotycznych. Przyjeżdżają z Japonii, z Australii, z Ameryki...

Ołbrzymia skała runęła do wodospadu Niagara

Ogólny widok wodospadów Niagary, gdzie ostatnio osunęła się skała wagi około 15,000 ton i runęła w głąb.

Tunel pod kanałem La Manche ZNOWU AKTUALNY

BEZ ZATRZYMANIA Z LONDYNU DO PARYŻA

Szczęśliwe zakończenie budowy tunelu pod rzeką Mersey, o czym w Anglii przed kilku tygodniami obszerne pisałyśmy, zwróciło znowu uwagę na oddawna opracowany projekt tunelu pod kanałem La Manche...

PIENIĄDZE SĄ

Barraclough Fell, syn słynnego budowniczego tunelów, G. Nobla...

— Dawny ten projekt — mówi młody inżynier — odrzucony został przez dowództwo wojskowe jeszcze dawniej...

Budowa tunelu pod rzeką Mersey udowodniła, że można wybudować wielokilometrową ulicę podwodną i że przytem trudności wentylacji dają się łatwo usunąć...

Ojciec wspomnianego inżyniera, mr. Artur Fell, dziś starzec 84-letni, opowiada o niezwykłych wysiłkach, jakie czynił, aby doprowadzić do tej budowy...

Referaty geografów będą bardzo ciekawe przedstawia się delegacja sowiecka, w skład której wchodzi znany bohater wyprawy „Czeluski”...

tyż zwolenników tunelu. w łonie stronnictwa konserwatywnego, do którego należą.

Jego zdaniem, połączenie takie dałoby ogromne zyski handlowe, a trudności polegałyby na tem, że trzeba by przeprowadzić specjalne linie kolejowe, z Dover do Londynu i z francuskiego wybrzeża do Paryża...

KOSZTY 200 MILJONÓW FUNTÓW

Trudności sprawi konieczność wybudowania dwóch tunelów. Najpierw musiałby być zbudowany t. zw. tunel kierunkowy, który także zapewniłby bezpieczeństwo pasażerom...

A może wielu z nas, przedź nie się spodziewamy, będzie miało sposobność spożyć śniadanie pod powierzchnią morza, między Londynem a Paryżem.

Grand hiszpański maszynista kolejowym

DWA MILJONY KILOMETRÓW UJECZANYCH PRZEZ KSIĘCIA SARAGOSSY

(el). Tragiczna śmierć syna byłego króla hiszpańskiego, zwróciła uwagę ogółu na rodzinę wygnanego króla. Najdziwniej jednak ze wszystkich...

Było to w roku 1927, gdy prezydent republiki francuskiej przybył do Hiszpanii, by wziąć udział w poświęceniu nowej linii kolejowej przez Pireneje.

— To jest — zwrócił się Alfons XIII z wyjątkiem do Doumergue’a — książę Saragossy, który prowadzi pociąg królewski.

Tak było istotnie. Już wówczas, gdy jeszcze istniała monarchia w Hiszpanii, zajmował się książę Saragossy, potomek obrońcy Saragossy...

DUSZA LOKOMOTYWY

Ze swoim zawodem wiąże arystokratyczny maszynista liczne wspomnienia o wybitnych współczesnych. Woził on króla włoskiego, królów Szwecji, Danii, Belgii, i Grecji...

O marszałku Lyautey wyraża się książę — maszynista ze szczerym uznaniem, ponieważ w roku 1909 walczył pod jego dowództwem w Maroku, gdzie przekonał się, że ostatnio zmarły marszałek był wspaniałym wodzem i doskonałym żołnierzem.

KATOL ZABIJA OWADY ROBOCZTWO. WILNO, Kalwaryjska 21 tel. 20-14.

NOWE KSIĄŻKI

Wacław Hordysz (Dr. Wacław Gozdziński) Dusza odchodząca. Poezje. Warszawa, 1934 r., str. 136.

Kto zna poezję Hordysza? Kto wie kim był niezwykły doktor Wacław Gozdziński?.. Milczenie... Samotny two rzył, nieznamy odszedł... Dlaczego tak się stało? Czy naprawdę nie posiadał wielkiego talentu...

W przedmowie do pośmiertnego zbioru poezji Gozdzińskiego Józef Jan kowicki pisze tak:

„Poeta niepowszedniej miary, który przez szereg długich lat wydawał zbiór za zbiorem swych poezji, oddał swą duszę rzetelnej, który przez szereg lat gryzł, by tak rzec, wędziło bolesne swej mocy twórczej i żył w samotności troską okrutną zapoznania dookólnego krytyki i społeczeństwa...

Józef Zemła — W obozach jeńców wojennych na Syberji. Wyd. Gebethnera i Wolffa. 1934 r., str. 166.

Oficer austriacki, Polak, dostaje się do niewoli rosyjskiej, odhyla tułaczkę przez całą Rosję i przechodzi straszliwą poniewierkę w syberyjskim obozie koncentracyjnym. Głębokie przeżycia na tle znamienym dziejowych zdarzeń zostały oddane przez autora zanadto po literacku.

Rysunki w rękopisach Dostojewskiego

(x) Rysunki Dostojewskiego, o których pisze w „Journal de Moscou” N. Bielczykow, świadczy, że pisarz był dobrym rysownikiem. Stronice rękopisów jego powieści są pokryte szkicami.

W tych szkicach (ciekawe, że w bruljonach Dostojewskiego niema prawie ani jednego rysunku kobiety) literat starał się utrwalić wygląd zewnętrzny swoich bohaterów.

Najwięcej uwagi poświęcał Dostojewski głowom, specjalnie starannie rysując kształt czaszki. Wyjaśnienie...

W WIRZE STOLICY

CO ROBIĆ Z FAŁSZYWYM ŻŁOTAKIEM!

Znam bardzo uczciwe paniusie — 100 procent enoty, codziennie 3 dobre uczynki, gdy konduktor wyda im o 5 groszy za dużo reszty, gonią tramwaj przez kilometr, gazety nie czytają...

„Ale niech taka otrzyma gdzieś złotówkę, stwierdzi w domu że zgroza, że to fałszywe draństwo — wysiłł eby swój dowcip, pomyśli będzie ją wypychać, aż komuś splawi. Bo niby dia czego ona ma być strażna? Nie ona przecie fałszowała monetę.

Kwestja moralności sporna: czy dalsze puszczenie w obieg fałszywych pieniędzy jest godziwe „czy nie?”

Wiele osób ma taki pogląd: prywatnej osobie wtrącić — to świętowo, ale podatek zapłacić, Kasie Chorych haracz — bardzo wskazane! Niech rząd baezy, by nie fałszowano pieniędzy!

Najlepiej puścić fałszywą monetę kupując gazetę wieczorem, albo w tramwaju, gdy jest ścisł, albo na targu. Jeszcze się nie zdarzyło, by w banku splawiono — płacący klient jest dziś takim unikatem, że zbiega się cały personel, ani mowy tyłu o szukac.

Człowiek, któremu kasjer wyrywał w Banku Polskim 20 zł. i wyciął w niego kółko po środku, poczem oddał muwiac: — no, nie będzie pan dalej głodny — fałszywa puszczać! — uważa się za śmiertelnie pokrzywdzonego. Dlatego właśnie on ma być strażny 20 zł.?

JAKIE ORDERY I ODZNACZENIA istnieją w Z. S. S. R.

Dla osobistości, które zasłużyły się dla Sowietów istnieje cała hierarchia orderów i odznaczeń. Rząd sowiecki udziela następujących orderów: order Lenina, order Czerwonego Sztandaru, order Pracującego Czerwonego Sztandaru i order Czerwonej Gwiazdy.

Orderu Lenina udziela się tylko za nadzwyczajne zasługi a nagradzanie są nim różne osoby i organizacje z dziedziny nauki, sztuki, przemysłu, rolnictwa t. p. z osódmu dotychczas odznaczonych orderem Lenina wymienić należy: kierownika wyprawy łamacza lodów „Czeluski”, prof. Schmidta, dowódcę pierwszego sowieckiego strażnika Prokofiewa, dyplomatyczną przedstawicielkę ZSSR w Szwecji Kollatową, zastępczynię ludowego komisarzatu oświaty RSFSR Krupską, najlepszego robotnika metalowego Do nieckiego Zagłębja Izotowa, profesora medycyny Zbarskiego, akademika Czaplignia, budowniczego elektrycznej centrali na Dnieprze akademika Wintera, ludowego komisarza sprawiedliwości RSFSR Krylenkę, amerykańskich mechaników okrętowych Williama i Armstada, którzy brali udział w akcji ratunkowej dla Czeluskinowców i szereg innych.

Orderem Czerwonej Gwiazdy odznaczona są osobistości wojskowe i cywilne za specjalne zasługi w dziele obrony państwa i za waleczność. Odznaczaniem tem odznaczeni zostali niektórzy kierownicy budowy kanału pomiędzy Bałtykiem a Morzem Bałtem, znany polarny badacz Uszakow, towarysz jego Pietrow, lekarz wojskowy Mandritow i szereg innych pracowników w lotnictwie i przemyśle lotniczym, jak Niekrasow, inż. Poloski i in.

Order Czerwonego Sztandaru otrzymują osoby i oddziały wojskowe, które dały dowód męstwa i ofiarności. Ludowy komisarz wojny Woroszyłow odznaczony został już czterema orderami Czerwonego Sztandaru.

Order Pracującego Czerwonego Sztandaru otrzymują osoby, które położyły znaczniejsze zasługi w administracji państwowej i w ogóle działalności publicznej. Wśród odznaczonych tym orderem jest znany kompozytor Ippolitow - Iwanow, artyści Teatru Akademickiego ZSSR tenor Sobinow i sopranistka Njeżdanowna, profesor ma tematyki Kyselow i in.

Wszystkie sowieckie ordery mają tylko jedną klasę. Za nowe czyny godne uznania odznaczone poprzednio osoby mogą uzyskać nowe ordery tego samego znaczenia lub ordery o znaczeniu większym.

Odznaczeni korzystają ze specjalnych praw i przywilejów. Są naprzykład uwolnieni od płacenia podatków osobistych i dochodowych, otrzymują specjalną remanercję, otrzymują bezpłatne bilety kolejowe i okrętowe dwa razy w roku, korzystają z ulg przy płaceniu czynszu i t. p.

Niedawno zaprowadzono nową formę odznaczeń. Odznaczonym przynajmniej tytuł „bohatera Związku Sowietów”. Tytuł ten udzielany jest za osobiste i kolektywne zasługi dla państwa, o ile zasługi te mają charakter bohaterstwa. Tytuł ten przynajmniej dotychczas tylko siedmiu wybitnym sowieckim lotnikom polarnym, którzy ocalili rozbitków Czeluski.

tego daje dr. Janowski. On leczył Dostojewskiego w 1840 roku i wiedział od niego samego do jakiego stopnia autor „Biednych ludzi” interesował się frenologią. „Obok beletrystyki — pisze Janowski — Dostojewski brał ode mnie książki medyczne, specjalnie te, które dotyczyły chorób mózgu i systemu nerwowego, a także frenologii systemu staruszka Gall’a, który w tym czasie był jeszcze w modzie.”

Większość szkiców Dostojewskiego odnosi się do powieści „Wina i kara”. W rękopisach innych powieści rysunki głów są o wiele rzadsze. Tam więcej spotykają się szkice gotyckich budowli (fasad, okien, portali i t. p.). Niektóre rysunek jest jakby tylko dla osoby strony i zajmuje na niej mały kącik lub część strony. Niekiedy zaś zrobiony jest na całą stronę i wyobraża złożony motyw architektoniczny, wy-cieniowany piórem. Te rysunki uderzają starannością wykonania oddzielnych szczegółów i pozwalają myśleć, że na uka rysunków na politechnice, w której Dostojewski był cztery lata, nie pozostała bez rezultatów.

KRONIKA PIŃSKA

INSPEKCJA PANA WOJEWODY POLESKIEGO

Pan wojewoda poleski Kostek-Biernacki już od tygodnia odbywa szereg inspekcji województwa. Po zlustrowaniu szeregu powiatów p. wojewoda bawił kilka dni w Pińsku, gdzie przeprowadził lustrację Starostwa Powiatowego, Wydziału Sejmiku Powiatowego i Zarządu Miejskiego. Z Pińska p. wojewoda udał się w dalszą podróż inspekcyjną województwa, która potrwa kilka dni.

TYSIĘCZNE TŁUMY NA POGRZEBIE S. P. NACZELNIKA GRZYBOWSKIEGO.

Brześć n/B. (Od własnego korespondenta). Tragiczna śmierć bojownika o Niepodległość, naczelnika rtm. Gustawa Konrada Grzybowskiego wstrząsnęła do głębi społeczeństwem w Brześciu, zaś obóz Piłsudczyków okryła głębokim kiemem.

Zwłoki s. p. Grzybowskiego spoczęły w sali konferencyjnej Izby Skarbowej, zamienionej na kaplicę żałobną. Katafalk formalnie tonął w kwiaty, straż honorową pełnił b. wojskowi. Przez kaplicę przeciągnęły tysiące publiczności, delegacje organizacji b. wojskowych i społecznych, składające u stóp katafalku wieńce i kwiaty. Od wojewody poleskiego złożony został wieńiec z napisem: „Towarzyszowi broni — wojewoda poleski Kostek-Biernacki”.

W dniu 16 b. m. o godz. 18,30 nastąpiło wyprowadzenie zwłok do kościoła. Kondukt żałobny przeszedł ulicami Unji Lubelskiej, Mickiewicza, Zygmuntofską, 3-go Maja. Czoło pochodu tworzyły poczty sztandarowe P. O. W., Zw. Podof. Rez. i Zw. Niższych Funkcjonariuszy Państwowych, dalej oddział Zw. Rezerwistów, następnie mesiono liczne wieńce, na pdszkach orduary i oznaczenia zmarłego, duchowieństwo z ks. Michniewiczem na czele, zaś za trumną postępowała rodzina zmarłego, żona i siostra, reprezentanci władz z p. wicewojewodą Witkowskim na czele, przedstawiciele związków i stowarzyszeń, legionisci i pociwicy oraz tysięczne tłumy publiczności.

Na następny dzień o godzinie 10-ej rano odprawiono modły żałobne, zaś wyprowadzenie zwłok na cmentarz parafialny nastąpiło o godz. 16,30.

ZYCIORYS S. P. GUSTAWA KONRADA GRZYBOWSKIEGO.

Tragicznie zmarły s. p. Gustaw Konrad Grzybowski ur. w 1885 r. w maj. Żarnowo w Ciechanowskim. W 1905 r. zostaje wydalony z gimnazjum w Pułtusku za strajk szkolny. W dwa lata później zdaje maturę na Krymie i wyjeżdża do Lwowa na Politechnikę. Tutaj zetknął się z ruchem niepodległościowym, wstępuje do Związku Walki Czynnej, a następnie do Strzelca. W 1910 roku na własną prośbę zostaje odkomenderowany do pracy konspiracyjnej do Warszawy, gdzie w 1912 r. zostaje aresztowany i osadzony w X pawiljonie w Cytadeli. Po 5 miesiącach pobytu w więzieniu zostaje wysłany administracyjnie do gub. Archangielskiej, skąd po 1 1/2 rocznym pobycie ucieka przez morze Białe, Północne, Atlantyk do Holandji, następnie przez Berlin dostaje się do Krakowa i zgłasza się do pracy niepodległościowej. Rozkazem Komendanta Piłsudskiego zostaje przydzielony do Polskiego Skarbu Wojennego.

Z chwilą wybuchu wojny wyruszył z Kadrówka, jako adiutant szefa sztabu Sosunowskiego, w 1915 otrzymuje przydział do 1 p. p. Leg., jako oficer sztabowy, następnie na własną prośbę przenosi się do 1-go pułku ulanów, gdzie rozpoczyna służbę od zwykłego ulana, zaś po roku uzyskuje stopień oficerski. W 1917 r. zostaje internowany do Benjaminowa. W listopadzie 1918 r. zgłasza się do 1 pułku szwoleżerów w Chelmie. Przebywa kampanię polsko-bolszewicką. Wychodzi z wojska w grudniu 1931 r. w stopniu rotmistrza.

Do służby skarbowej wstępuje w 1932 r. po ukończeniu kursu dla wyższych urzędników skarbowych, poczem obejmuje kierownictwo Wydziału w Izbie Skarbowej w Brześciu, a w dwa lata potem zostaje naczelnikiem wydziału i zastępcą dyrektora Izby. S. p. rtm. Grzybowski na terenie Brześcia brał b. czynny udział w pracy społecznej jako prezes Zw. Legionistów, wiceprezes Zarządu Okr. Zw. Rez., wiceprezes Rady Grodzkiej B. B. W. R., skarbnik wojewódzkiej Federacji P. Z. O. O. i t. p. S. p. rtm. Grzybowski był odznaczony Krzyżem Niepodległości, dwukrotnie Krzyżem Walecznych i szereg

20 KLM. NAD ZIEMIĄ LOT PROF. COSYNSA DO STRATOSFERY

START. HOUR HAVANNE. Zgodnie z wcześniejszą zapowiedzią prof. Cosynsa balon jego wystartował dziś o świcie do stratosfery. Mimo, że wszystko było zdecydowane w ostatniej chwili, w kotlinie Hour Havanne, skąd nastąpił odlot, zebrał się liczny tłum publiczności.

O godz. 10 wieczorem prof. Cosyns potwierdził korzystne warunki atmosferyczne, lecz na skutek lekkiej zmiany wiatru zapowiedział lądowanie balonu w południowych Niemczech, w półn. Szwajcarii lub Alzacji. O północy zaczęto napełniać balon gazem. Reflektory wojskowe oświetlały wolno wznoszący się balon w górę. Obok znajdował się namiot Czerwonego Krzyża, gdzie stał towarzysz lotu Cosynsa, studenta van der Elst. Sam Cosyns pchnął przygotowany do lotu. Był on zupełnie spokojny i pewny siebie. Około godz. 5-ej balon był już napełniony gazem. Van der Elst zaczął ustawiać w gondoli przyrządy naukowe.

Do prof. Cosynsa zwrócił się członek belgijskiego aeroklubu i wręczył zapamiętany barograf z prośbą, aby wziął do stratosfery na wypadek, gdyby wysokość osiągnięta przez niego była wyższa, niż dotychczasowy rekord prof. Picarda. Cosyns przyjął barograf zaznaczając jednak, że lot jego ma wyłącznie charakter naukowy. W godzinę później balon był już gotów do lotu i wznosił się wolno w górę w promieniach wschodzącego słońca.

40 KLM. NA GODZINĘ.

LONDYN. Korespondent Reutera donosi z Brukseli, że wiatr zachodni popycha balon prof. Cosynsa z szybkością 40 klm. ku wschodowi. Balon kieruje się więc w stronę Bawarii.

BALAST Z PŁYT OLOWIANYCH. PARYŻ. Wedle otrzymanych tutaj wiadomości, balon prof. Cosynsa widziany był dziś o godz. 7,15 nad miejscowością Neu Chateau w Belgii.

Smierć Francuza Guy Moll

Automobilista Guy Moll, którego zdjęcie podawaliśmy niedawno z okazji jego zwycięstwa na torze Avus pod Berlinem, doznał w wypadku podczas wyścigu o puchar Acerbo tak ciężkich obrażeń, że zmarł wkrótce na katastrofie.

500.000 franków za depeşe na Marsa

INTERESUJĄCA FUNDACJA MILJONERKA

(el.) Pani Leonja Georgette, kobieta obficie wyposażona w dobra do czasu, skierowała ostatnio pismo do paryskiej Akademii Nauk, w którym oświadczyła gotowość ofiarowania jej pięknej sumki pięciuset tysięcy franków, pod warunkami, które określiła w paru słowach.

Tych 500.000 franków, wydane w dwóch ratach albo też w całości, służyć mają dla pomocy i poparcia tych badań naukowych i zdobyczy technicznych, które wyjaśnią nam jakąś dotąd niezbadaną zagadkę światła.

Zmłoty osierocił żonę i dwie córki dorosłe.

ZWIĄZEK STRZELECKI NA RZECZ POWODZIAN.

Dnia 21-go sierpnia przyjeżdża do Pińska i da jeden gościnny występ teatr literacko-artystyczny „Strzelec” z Wilna.

Program stanowi wesoła rewja w 16 obrazach p. t. „Czy macie P. O. S.”, słowa p. E. Szymańca, muzyka W. Krauze.

Przedstawienie odbędzie się w sali teatru Holzmana, początek o godz. 20. Bilety w cenie od 50 gr. można nabyć z wczesną w księgarni Stanisława Bednarskiego. Dochód z przedstawienia przeznaczony jest na rzecz powodzian.

scowością Neu Chateau w Belgii. Aeronauci zabrali ze sobą 1.000 kg. balonu, składającego się przeważnie z ołowiu. Płyty ołowiane zrzucające będą specjalnymi spadochronami dla uniknięcia wypadków przy spadaniu na ziemię.

WSZYSTKO POMYŚLNIE.

BRUKSELA. T-wo badań naukowych ogłosiło otrzymane od prof. Cosynsa komunikat radiowy, w którym tenże donosi, że o godz. 15,20 wznosił się na wysokość 20.000 mtr. Załoga odczuwała dotkliwe zimno, wobec czego spuścił się do wysokości 18.000 m. i wówczas znajdował się nad Czechosłowacją. Profesor Cosyns domniósł dalej, że ma przed sobą jeszcze 5 godzin lotu. Eksperyment dokonywany się w pomyślnych warunkach, pogoda jest piękna, wszystko idzie pomyślnie.

Sytuacja na rynku pieniężnym

WARSZAWA. Sytuacja na rynku pieniężnym w dniu dzisiejszym nie wykazuje poważniejszych zmian. Wahań kursów na giełdach europejskich były dziś minimalne. Dewiza amerykańska zmniejszała się do 14,97 a w Zurychu z 3,02 5/8 do 3,02 1/2, natomiast na giełdzie londyńskiej wykazała nawet powien

NAD GRAZEM.

WIEDEN. Wedle otrzymanych tu wiadomości stratostat prof. Cosynsa widziano o godz. 19-ej nad Grazem. Balon unosił się na wysokości mniej więcej 2.000 m. i leciał w kierunku granicy węgierskiej.

NAD ZAGRZEBIEM.

BIAŁOGROD. Wedle otrzymanych tu informacji balon prof. Cosynsa widziany był nad miejscowością Ossek pod Zagrzebiem. Szybkość balonu wynosiła 40 klm. na godzinę.

BRAK DALSZYCH WIADOMOŚCI

WIEDEN. Ostatnio zauważono balon stratosferyczny nad miejscowością Gleisdorf, we wschodniej Styrii. Do godz. 20-ej brak było wiadomości o ewentualnym lądowaniu balonu.

Tragiczny wypadek turystki w Tatrach

ZAKOPANE. W dniu 17 b. m. pod zabłą Przełęczą nad Czarnym Stawem wydarzył się wypadek, którego ofiarą padła 34-letnia doktorka Janina Frenklowa, lekarka ze Lwowa, Frenklowa udała się w góry ze znanym przewodnikiem Andrzejem Wawrytko - Krzeptowskiem. Podczas wspinaczki Wawrytko polecił Frenklowej nie wychylać się, gdy on będzie się piąć w górę. Turystka nie zastosowała się do wskazówki przewodnika i trącona w głowę kamieniem, który usunął się z pod nóg Wawrytki, obsunęła się parę metrów w dół.

Przewodnik uratował się tylko dzięki przytomności umysłu i dzięki przywarceniu całemu ciałem, uniknął runięcia. W tej pozycji przetrwał pół godziny, nim umocował linę, po której spuścił się do turystki. Znalazł ją nieprzytomną i brozącą silnie krwią. Przeniesiono ją do Morskiego Oka, a stamtąd przewieziono do szpitala w Zakopanem, gdzie poddano ją natychmiastowej operacji trepanacji czaszki.

Zaznaczyć należy, że Frenklowa była wytrawną turystką i niejednokrotnie już urządziła wraz z Andrzejem Wawrytko wycieczki w góry.

FAŁĄ ADRJATYKU NA MORZA POŁUDNIA BEZ PASZPORTÓW I WIZ. KATOWICE - BUDAPEST - WIEDEN - WENECCJA (LIDO) - TRIEST - ATENY - CONSTANZA - BUKAREST - LWÓW. Cena obejmuje: przejazd, utrzymanie, zwiedzania. Informacje i zapisy: WAGONS - LITS / COOK, Wilno, Mickiewicza 6.

LOT poprzez czyste przestworze wolne od kurzu, dymu i szadzi, dając moc cudnych wrażeń, krzepi umysł i ciało.

500.000 franków za depeşe na Marsa

Jako przykład takich zagadek podała p. Georgette, że sprawiłoby jej radość, gdyby ofiarowana przez summa mogła przyznaczyć się do wyjaśnienia, czy na innych planetach systemu słonecznego żyją istoty, które posługują się rozumem. Równocześnie wyraziła nadzieję, że pieniądze te mogą niewątpliwie ułatwić kosztowne eksperymenty telegrafii bezdrutowej w porozumieniu z innymi światłami. Po zatem wszelkie szczegółowe dyspozycje pozostawia fundatorka Akademii. Akademia paryska stała się bogatsza o jedną jeszcze fundację i to pokazaną. Inna rzecz, czy marzenia hojnej ofiarodawczyni się spełnią i czy dojdzie do porozumienia z mieszkańcami innych światów. W najbliższym czasie nie zapowiada się spełnienie tych dążeń.

POPREDNIA FUNDACJA. — MARS WYKŁUCZONY

Pomysł p. Georgette nie jest nowy. Już przed wielu laty ufundowała niejaka pani Guzman nagrodę w wysokości 100.000 franków w złoście, za udaną próbę telegraficznego porozumienia się z jedną z planet naszego systemu słonecznego. P. Guzman ustawiła swą fundację, kiedy był okres w którym rozpoczynano próby z radiotelegrafii. Fantazje ówczesni byli przekonani, że porozumienie się z innymi światłami nie stanie na przeszkodzie. Pewność, że nastąpi wkrótce, była wówczas tak wielką, że chytra i przewidująca pani Guzman uważała za konieczne w warunkach do swej nagrody, kategorię wykluczenia planety Marsa.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

Przedolimpijskie igrzyska państw jugosłowiańskich

Jugosłowiański Komitet Olimpijski zwrócił się do Komitetów Olimpijskich Polski, Czechosłowacji i Bułgarii z propozycją rozegrania przedolimpijskich igrzysk państw słowiańskich. Co 4 lata na rok przed Olimpiadą odbywałyby się igrzyska, które byłyby generalnym przeglądem sił państw słowiańskich przed Olimpiadą.

NAGRODY CZEKAJĄ NA ZDOBYWCÓW

Nie trzeba dodawać, że pieniądze p. Guzman leżą w schowku bankowym Akademii Francuskiej, gdyż od tego czasu nie udało się nikomu wejść w porozumienie z problematycznymi zresztą mieszkańcami sąsiednich planet. Od czasów pani Guzman staliśmy się znacznie skromniejsi i jakkolwiek radiotelegrafia począłaby obzierać nas postępy, wymiana myśli międzyplanetarna uchodziła dziś za utopię. Mało jest przytem prawdopodobne, by nowe pół miliona franków pani Georgette mogło poprawić widoki w tym zakresie.

Estonja remisuje z Łotwą

RYGA. W międzypaństwowym meczu piłkarskim rozegranym w Rydze Estonja zremisowała z Łotwą 1:1 (0:0).

Włoska Spółka Akcyjna Powszechna Assekuracja w Tryjeście Assicurazioni Generali Trieste ODDZIAŁ W WILNIE podaje do wiadomości, iż z dniem 10 sierpnia 1934 roku biuro Oddziału zostało przeniesione na ulicę ADAMA MICKIEWICZA 19, m. 3, Tel. 8-40. Przyjmuje ubezpieczenia: na życie wedle najdogodniejszych warunków i taryf, od ognia, kradzieży, transportów lądowych, rzeczno-morskich oraz walorów; od odpowiedzialności cywilnej lekarzy, właścicieli nieruchomości, przedsiębiorstw przemysłowych, właścicieli samochodów osobowych, ciężarowych, autobusów i t. p. od następstw wypadków jednostkowe i zbiorowe.

Schaw i Wells o teatrze

(x) We wtorek na święcie w Mah wernie Bernard Schaw wystąpił z przemówieniem, w którym wyjaśniał dlaczego pisze sztuki teatralne, a Wells tylko powieści.

— Piszę sztuki — powiedział dramaturg — ale trudno mi wyjaśnić, jak się to dzieje i dlaczego. Ja, przecie, nie pytam sam siebie dlaczego od dychał albo spożyłem jedzenie.

Gdy spytano kiedyś mego przyjaciela Wellsa, dlaczego nie pisze sztuk, odpowiedział mi: „Na scenie nic się nie dzieje”. To zupełnie słusznie. Na scenie, rzeczywiście, nic się nie dzieje.

Nie raz mnie napastowano, że w moich sztukach główne osoby tylko rozmawiają. Zarzut — więcej niż stroniczy: przecie niema sztuk, w których działoby się coś bez rozmów. Dla powieściopisarza trudność polega na tem, że na scenie czuły się on skrępowany. Natomiast przy pisaniu powieści żadnych granic nie czuje. Wells jedzie na księżyc lub przyjmuje podróżników z Marsa, a tego na scenie zrobić się nie da.

Nowa ofiara gangsterów

(x) Banda gangsterów porwała, wykazując nadzwyczajną zuchwałość, jednego z największych piwowarów Ameryki, Johna Sabatta.

Sabatt spędził lato w kurorcie Sarnia - Beach razem z żoną i dwójkiem dzieci. Wskutek tego, że w ostatnim czasie otrzymał on szereg listów z żądaniem pieniędzy, willi multimilionera stale pilnował oddział tajnej policji.

Sabatt został porwany w czasie przejażdżki automobilowej z Sarnia - Beach do Kanady. Bandyci telefonicznie zawiadomili żonę piwowara, że wyciągną go rodzinie po złożeniu wykupu w wysokości 150.000 dolarów, przyczem zagrozili zabiciem jeńca, jeżeli o porwaniu będzie powiadomiona policja.

Niezważając na te groźby żona zwróciła się do władz. Cała policja północnych stanów i Kanady została postawiona na nogi, ale dotychczas nie udało się odkryć śladów gangsterów.

DAJ SKRZYDŁA SWYM LISTOM. KORZYSTAJ Z POCZTY LOTNICZEJ!

KRONIKA NOWOGRODZKA

— Przybycie 80 p. p. do Nowogrodka. W dniu 18 bm. w godzinach popołudniowych witał Nowogrodkiem swój 80 p. p. który przybył tu ze Słonimia na kilkutygodniowe ćwiczenia. Przed bramą powitalną obok dworca kolejowego wyległo prawie całe miasto, ażeby podziwiać dziarską postawę „dżecji nowogrodzkiej”.

Przy bramie tej wygłosił przemówienie p. burmistrz miasta poseł Małyniec witając ich z solą i chlebem, poczem przed gmachem urzędu wojewódzkiego odbyła się defilada.

— Pożar. W nocy z 17 na 18 bm. z nieustalonej przyczyny we wsi Zagórze Delatyckie, gm. lubczański powstał pożar, skutkiem czego na szkodę Wincentego Szmeka spaliło się: dom mieszkalny, i chlewek pod jednym dachem, wozownia i narzędzia rolnicze, sprzęt domowy, jedno ciele, świnia z 10-ma prosiętami i koń. Straty wyniosły 2700 zł. Budynki były ubezpieczone w PZUW w Słonimiu. W akcji ratowniczej brała udział miejscowa straż pożarna i ludność.

Kradzież. W nocy z 18 b. m. na szkodę Szuryna Bazylego mieszka wsi Dancjki, gm. pozapojskiej z niezamkniętego chlewa została skradzioną krowa, wartość 90 zł.

Otwarcie Targów Futrzarskich w Wilnie

W dniu wczorajszym nastąpiło otwarcie I Ogólnopolskich Targów Futrzarskich w Wilnie, zorganizowanych na placu wystawowym, w ogrodzie Bernardyńskim.

Od wczesnego rana, przy sprzyjającej pogodzie gromadzić zaczęły się przed bramą wjazdową Targów tłumy publiczności, oczekującej przybycia dygnitarzy i gości zaproszonych. Porządek utrzymywany był przez dobrze zorganizowaną służbę policyjną trzeciego komisariatu, pod osobistym kierownictwem p. kom. miasta insp. Izydorczyka. O godzinie kwadrans na dwunastą przybywa przed portul bramy p. wicewojewoda wileński Jankowski, w towarzystwie sekretarza, zaś po chwili samochodami przybyli z Warszawy, goście: p. wiceminister Doleżał i dyrektor departamentu p. Sokołowski. Specjalnym samochodem przybywa z Borek p. premier Aleksander Prystor.

Przybyłych witają u wejścia na Targi przedstawiciele sfer gospodarczych z p. prezesem Izby Rolniczej, senatorem Konstantym Rdułtowskim oraz prezesem Izby Przem. - Handlowej Romanem Rucińskim na czele.

Po powitaniu przybyli wraz z zebranymi udają się główną aleją Targów do wnętrza do pawilonu głównego, przed którym ustawiono mikrofon i rozpięto wstęgę tradycyjną. Do zebranych przemawia p. prezes Izby Przem. - Handlowej.

Witając przybyłych, wstępnie zaznacza, że na terytorjum b. Imperjum i Cesarstwa Rosyjskiego dwa miasta przodowały zawsze tylko w wytwórczości i obróbie wyrobów futrzarskich. Jednym z nich był Niżnij - Nowgorod a drugim Wilno. Wilno będąc miastem tradycji i nie zważając na ciężką koniunkturę gospodarczą wielkim wysiłkiem i silną wolą postanowiło wznowić w murach swoich przemysł futrzarski i dziś występuje, przy wybitnej pomocy rządu do otwarcia pierwszych targów futrzarskich, które oby się stały zapoczątkowaniem wielkiego ośrodka tego przemysłu na całą Polskę. Dziękując rządowi za wybitne poparcie — prosi prezesa Rucińskiego o przecięcie wstęgi przez p. min. Doleżała i uznanie targów za otwarte.

W odpowiedzi przemówił p. wiceminister Doleżał: Wilno mimo ciężkiej koniunktury gospodarczej dało dowody nietylko wielkiej inicjatywy na polu ożywienia handlu i przemysłu, ale potrafiło też mimo piętrzącej się trudności, inicjatywę i myśl w czyn obrócić. Dowodem tego były Targi Północne, jak i jest obecnie zorganizowanie i stworzenie Pierwszych Targów Futrzarskich. W Polsce, Należy powziąć mniemanie, że tak zapoczątkowana myśl stworzy w przyszłości w Wilnie centrum handlu futrzarskiego — stwarzając nowe warsztaty pracy i nowe rynki zbytu dla przemysłu krajowego. Następnie przeciwny wstąpił, uznał pan wiceminister Targi za otwarte.

Orkiestra 1 pułku piech. legjonów odegrała hymn narodowy i goście o prowadzanej zaczęli zwiedzać stoiska w pawilonie głównym.

PAWILON GŁÓWNY

Pawilon główny mieści poza kilku większymi stoiskami kilkanaście firm krakowskich z dziedzin futrzarstwa. Należy zwrócić uwagę jednak na transparenty reklamowe niektórych firm pozamięskowych, które w redakcji i organiazy reklamy wykreśliły poza granicę obyczajów kupieckich. Takim transparentem będzie niewątpliwie napis: „Ciesz się oszczędzić na kupnie futra — nie wydawać pieniędzy na wyjazd — kup je w Krakowie“. Kupiectwo futrzarskie w Wilnie znane całej Polsce z jakości doborowych futer i taniości ich, czuć się może urażone. W pawilonie głównym około pięćdziesięciu procent stoisk jest jeszcze nieurządzonych, co wywołuje wrażenie pustki i złej organizacji. Organizatorzy Targów winni byli ustalić definitywny termin urządzenia stoisk, gdyż montowanie ich w chwili uroczystego otwarcia wywołuje wrażenie nieładu.

Poza krakowskimi firmami zwraca uwagę kilka firm warszawskich. — O ile firma Chowańczak wystąpiła z gustownym i harmonijnym stoiskiem — o tyle zwrócić należy uwagę p.p. Weigle i Synom na nietakt umieszczenia portretów Pana Prezydenta i Marszałka Piłsudskiego na płatach skór.

PAWILON OWCZARSKI

Następnie przybyli i zaproszeni goście zwiedzili bardzo ciekawie zorganizowany pawilon owczarski, posiadający bogate wykroje, warsztat tkacki, pokaz wytwórczości karakulowej i stoisko wojskowe, demonstrujące użytkowanie wełny, skóry, i mięsa owczego. Przybyłym gościom podano gulasz z baraniny, który jako racja wojskowa dawany jest w wojsku. — Przy stoisku wojskowym bowiem zainstalowano małą kuchenkę wojsko-

wą. W specjalnie dekorowanej kwaterze musieli pawilonu ustawiono piękne popiersie Marszałka.

DYREKTOR TARGÓW POZNAŃSKICH WYRAZA SWĘ ZDANIE.

Przybył na otwarcie Targów Futrzarskich, dyrektor Targów Poznańskich p. Krzyżankiewicz udzielił nam kilku słów uwag:

— Czy mógłby pan dyrektor łaskawie nam wyrazić swe zdanie o Targach Futrzarskich w Wilnie?

Bardzo chętnie. Targi Futrzarskie to piękna inicjatywa. Nie mogą one jednak pozostać na jednorazowym pokazie wełnowstwa i futrzarstwa, winny się stać także zaczątkiem giełdy futrzarskiej w Wilnie. My w Poznaniu już pracujemy nad tym projektem i utworzony w Poznaniu Polski Instytut Wełnowstwa idzie po linii wyrugowania obcego eksportu do nas z za Oceanu (Australji) i za granicę futer (Lipsk) i wzmocnienia wytwórczości własnej Wilno może się stać wielkim centrum futrzarskim dla całej Polski.

ODZNAKA ZWIĄZKU REZERWISTÓW

Gdy pp. wiceminister Doleżał oraz przedstawiciele władz zwiedzały pawilon w terenie pobożone, do pana wiceministra zameldowała się delegacja Związku Rezerwistów, doręczając panu wiceministrowi odznakę swoją.

ŚNIADANIE W KLUBIE SZLACHECKIM

Następnie zebrani goście udali się do klubu Szlacheckiego, gdzie zarząd Targów podejmował gości śniadaniem a la fourchette, gdzie zabawiono do

SKALA RUCHOMA w zobowiązaniach rolniczych (ARTYKUŁ DYSKUSYJNY)

Nadwyżka dochodów nad wydatkami jest na naszych ubogich glebach tak nieznacząca, że byle podmuch nie korzystnej koniunktury, wyrzuci ją całą kalkulację a minusową jej stronę. A że wszelkie wkłady w gospodarkę oparte są na tej właśnie niskoprocentowej kalkulacji, spłata pożyczki na inwestycje w niektórych tylko latach czy okresach jest możliwa. Dobrze o tym wiedzieli nasi dawni wierzyciele moższewskiego wyznania i brali co się dało, kiedy się dało i jak się dało. Kredyt rolniczy musi posiadać swoją elastyczność.

W dzisiejszej erze cywilizowanej ta elastyczność kredytu rolniczego wyrażałaby się w skali ruchomej przy spłacie zobowiązań rolniczych, noszących z zasady charakter długoterminowych. Wszystkie kredyty krótkoterminowe samo życie przeliczyły w długoterminowe.

Skala ruchoma w formie najprymitywniejszej byłoby tak rozpowszechnione w czasach dewaluacji obniżając zobowiązania w życie. Warunek skali ruchomej był tu narzucony przez wierzyciela. Dłużnik — rolnik nie potrafił narzucić swych warunków wierzycielowi, — pożyczka wtedy, gdy jest łatwo pożyczycie, kiedy zaś nastają zmusza wierzyciela do uznania maksymy: „dostaniesz tyle, ile ci będę „ciężkie czasy“ nie on, a samo życie mógł zapłacić“. Tworzenie odpowiednich norm prawnych, oddłużeniowych — jest tylko ulegalizowaniem i uprzydatkowaniem stanu faktycznego. — Państwo, z chwilą, gdy zaczęło występować w roli bankiera rolnictwa, musi się również zastosować do tych zasad.

Z drugiej strony występuje prawo ekonomiki, które nakazuje, by pod groźbą zrujnowania podstaw kredytu wszelkie warunki zobowiązań były przez państwo chronione i przez ustawodawcę jako „tabu“ szanowane.

W akcji oddłużeniowej winna być — moim zdaniem — przeprowadzona zamiana przy pośrednictwie urzędów rozjemczych wszelkich zobowiązań rolniczych w papiery oddłużeniowe o wartości zmiennej, których skala ruchoma winna być oparta na wskaźniku dochodowości gospodarstw rolnych w danym roku, który jest funkcją ceny produktów rolnych w zestawieniu z wyrobami przemysłu (kosztami produkcji).

Dziś ten wskaźnik jest jeszcze niski i zamiana słaby w kierunku dewaluacji, której i tak już dłużej nie mogą być stawiane sztuczne tany, ju tro jednak wartość tych długów wzrosła, a to z następujących powodów.

Każdy uważny obserwator doszedł do przekonania, że dochodowość naszych gospodarstw, szerególniej większych — warsztatów rolnych, jest zależna nietylko od samej koniunktury, bezpośrednio, ale — i to w większej mierze, niż sądzą ekonomiści —

godzinu popołudniowych. Pan wiceminister Doleżał oraz dyrektor departamentu Sokołowski opuścili Wilno w godzinach wieczornych dnia wczorajszego.

PRZYJAZD P. MINISTRA ROLNICTWA I REF. ROLNYCH

Dziś w godzinach rannych pociągiem pośpiesznym z Warszawy przybywa do Wilna dla zwiedzenia Targów minister rolnictwa p. J. Poniatowski.

ei,

PUNKT SANITARNY NA TARGACH.

Zarząd Wileńskiego Okręgu Polskiego Czerwonego Krzyża uruchomił na terenie wystawy „Targów Futrzarskich“ punkt sanitarny, którego zadaniem będzie bezpłatne udzielanie w nagłych wypadkach pomocy zwiedzającym wystawę.

Drobiaz ale przykry.

Komitet Targów Północnych w Wilnie rozsyła zaproszenia na otwarcie Targów Futrzarskich:

„Komitet... ma zaszczyt prosić... o łaskawe przyjęcie udziału w uroczystości“.

Skąd się zjawiało to „przyjęcie udziału“? — Ach, jest to dość rozpowszechniony i niezmiernie przykry rusycyzm! „Przyjmować udział“ — to niewolnicze małpowanie rosyjskiego: „Prinimat“ uczastje“. Po polsku mówi się: brać udział, wzięcie udziału.

Wielka szkoda, że Prezydium Komitetu Targów nie potrafiło poprawnie napisać po polsku jednego nawet zdania!

W terenie i na torach

Mistrzostwa pływackie Europy w Magdeburgu

Końcowa walka w sztucznej erawie na dystansie 4x200 panów, którą wygrały Węgry, dzięki zwycięstwu Węgry Lengyela, w ostatniej dwusetce nad Niemcem Wille

Dziś, w niedzielę

W Wilnie:
Zawody piłkarskie WKS - Śmigły — WKS - Brześć o wejście do Ligi o godz. 16.30 pop. na stadionie przy ulicy Werkowskiej.
W Grodnie: Młodzieżowe regaty wioślarskie z udziałem osad WKS. **W Warszawie:**
W niedzielę program ważniejszych imprez jest następujący:
Na boisku Polonii o 16.45 mecz o mistrzostwo Ligi Polonia — Ruch.
Pozatem odbędą się mistrzostwa kl. A i korespondencyjne zawody strzeleckie Polska — Estonia i Polska — Szwecja.
W Gostyninie: propagandowe zawody lekkoatletyczne z udziałem 12 zawodników warszawskich.
W Krakowie: mecz ligowy Cracovia — Garbarnia.

W Poznaniu: mecz lekkoatletyczny pań Polska — Japonia i mecz ligowy Warta — ŁKS.
W Łodzi: mecz o wejście do Ligi Legia (Poznań) — LTSG i mecz towarzyski Hapoel (Palestyna) — Union Turing.
W Lwowie: 10-bój o mistrzostwo Polski, mecz ligowy Pogoń — Warszawianka i turniej tenisowy o mistrzostwo okręgu.
W Katowicach: mecz towarzyski IFK — Tenis Borussia (Berlin).
W Świętochłowicach: mecz o wejście do Ligi Grzegorzki (Kraków) — Śląsk.
W Magdeburgu: zakończenie pływackich mistrzostw Europy.
W Lipsku: zakończenie kolarskich mistrzostw świata.

Dalsze wyniki pływackie mistrzostw

Na mistrzostwach pływackich w Magdeburgu odbył się finał 400 m. stylem dowolnym panów. Zwyciężył ostatecznie Taris (Francja) w czasie 4:55.5 przed Costolim (Włochy) — 5:07.5, Signorim (Włochy) — 5:11.9, Wainwrightem (Anglia) — 5:17.3, Nuske'm (Niemcy) 5:18.5 i Angielem (Węgry) — 5:21.

100 m. nawznak pań zakończyły się w pierwszym przedbiegu zwycięstwem Massenbrok (Holandia) 1:23 przed Harding (Anglia) 1:22.4 i Blondeau (Francja) 1:22.5. W drugim przedbiegu pierwsza była Oversloot (Holandia) 1:22.6 przed Andersen (Danja) 1:24.8.

W skokach pań o mistrzostwo Europy zwycięstwo odniosła Niemka Jensch 74.78 pkt. 2) Larsen (Anglia) 68.10, 3) Kapp (Niemcy) 65.56, 4) Villiger (Szwajcaria) 56.57, 5) Kragh (Danja) 56.58.

W dalszych rozgrywkach water-polo Czechosłowacja wygrała z Włochami 7:3, Belgia pokonała Jugosławję 3:0, Francja zwyciężyła Holandję 4:2, a Hiszpania przegrała ze Szwecją 3:5.

W punktacji prowadzą: 1) Niemcy 52 pkt.; 2) Węgry 40 pkt.; Włochy 24 pkt.; 4) Francja 22 pkt.; 5) Anglia 7 pkt.; 6) Czechosłowacja 5 pkt.; 7) Holandia 4.5 pkt.; 8) Szwecja 2.5 pkt.; 9) Danja 2 pkt.; 10) Polska 1 pkt.

Karli czek wyeliminowany w Magdeburgu

MAGDEBURG. W piątek odbyły się w Magdeburgu na zawodach pływackich o mistrzostwo Europy przedbiegi 100 m. nawznak panów. Zawody przyniosły nam wielkie rozczarowanie. Karliczek bowiem uzyskał wynik nienotowany u niego od kilku lat i został wyeliminowany od razu w przedbiegach. Rozczarowanie jest tem większe, że Karliczek był zawsze regularny i czasy przez niego uzyskiwane nie stały poniżej pewnego minimum.

Pierwszy przedbieg wygrał Francis (Anglia) w czasie 1:13.4 przed Karolsemem (Norwegia) 1:13.6 i Harayem (Węgry) 1:15.1.

W drugim przedbiegu zwyciężył Schwarz (Niemcy) w czasie 1:12.9 przed Siegristem (Szwajcaria) — 1:13.1.

Trzeci przedbieg zakończył się zwycięstwem Anglika Besorda w czasie 1:11.4, drugim był Küppers (Niemcy) 1:12.7, trzecim Nagy (Węgry), 1:15.5, czwartym Heiling (Czechosł.) 1:15.9, Karliczek zajął ostatnie miejsce w słabym czasie 1:18.2.

U nas i gdzie indziej

Wyścig kolarski na trasie Kraków — Bochnia — Brzesko — Kraków (117 km.), zorganizowany przez Garbarnię przyniósł zwycięstwo zawodnikowi Garbarni Dudzie w czasie 4 : 23 : 16 przed Lando (Legia — Kraków).

Austrjacy, jak donosi prasa czeska, starają się aby następne kobiece igrzyska w 1938 roku odbyły się w Wiedniu. Sprawa ta dotychczas nie jest zdecydowana.

Na mistrzostwach tenisowych Ameryki w Forest Hill odbyła się pierwsza runda rozgrywek. Zwyciężyli łatwo w woryci. Rakiety angielskie Stammer, Nuthall i James bez wielkiego wysiłku wyeliminowały swoje przeciwniczki. Mistrzyni Ameryki Helen Jacobs spotkała się z Sachs, bijąc ją łatwo 6 : 6, 6 : 0.

(Dalszy ciąg sportu na str. 8-9)

Bieg maratoński w Wilnie

Klasyczny „maraton“ bieg na przestrzeni około 42 kilometrów odbędzie się w tym roku w Wilnie. — Zwycięzca w tym biegu będzie mistrzem Polski w biegu maratońskim na rok 1934.

Bieg maratoński odbędzie się w dniu 2-go września. Start o godz. 8.30 rano na Piłomontcie i tam również meta.

Wilno — Ryga

Wczoraj został ostatecznie ustalony skład reprezentacji piłkarskiej Wilna, która uda się 26 rano, by 27 rozegrać w Rydze mecz rewanżowy. Wyłoniona komisja trzech ustaliła następujący skład Wilna. Rogow (zapasowy Bartoszewicz), Maniecki, Kotłowski, (zapasowy Cho-

waniec), Wysocki, Skowronski, Bilewicz (zapasowy Ballosek), Drąg, Zbroja, Pawłowski, Naczulski i Antokolec.

Drużyna przeprowadza treningi. — Jako kierownicy reprezentacji z ramienia WOZPN pojedą: mgr. Coch i p. Frank (kapitan sportowy).

Nieudana wyprawa po laury

WIEDENSKI „RAPID“ PRZE GRZYWA W EDYNBURGU 1 : 5

WIEDEN 18. 8. — Turnee wiedeńskiego Rapidu po Szkocji przynosi klęskę po klęsce. W spotkaniu z Hearts Midlothian w Edynburgu jedyną z najsilniejszych drużyn szkockich przegrał Rapid 1:5, do przerwy 1:3.

Charakterystyczne jest, że Wiedeńczycy przez dłuższy czas prowadzili 1:0, a dopiero gdy Szkoci wyrównali z karnego, uzyskali przewagę w polu i utrzymali ją już do końca.

Start do wyścigu o puchar Acerbo koło Pescara

Wyścig wygrał Fagioli, kierowca włoski (w prostokącie u dołu) z prędkością 129,6 km. na godzinę i znaczną przewagą nad Mercedes - Benzem.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA“
Występy **Janiny KULCZYCKIEJ**
Dziś o godz. 4-tej — po cennach propagandowych
„ORŁÓW“
O godz. 8 m. 30 w.
„PTASZNIK z TYROLU“
DO POPULARNYCH HASEŁ
„ROB COŚ — KUP COŚ“
DODAJ
„LEC GDZIEŚ“

